

DOMOVINA

Objava vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Beseda k celjski nižji gimnaziji.

V zadevi sprejemanja učencev v naš utrakvistični gimnazij in glede sprejemnih izpitov še dosedaj vodstvo tega avda niesar ni ukrenilo.

To se pač ne da drugo priglasi, kakor da naše človekoljubne višje učitelje nočejo in ne prepustijo, da bi se bilo že kaj storilo.

Stariši poprašujejo pri učiteljih, kaj in kako, a učitelji samo nemo pomigavajo z ramami, „mi še nič ne vemo, kako bo“ in ali če sploh kaj bo.

To je nečuvstvo, nezaslišano, škandalozno, skrajno razžaljivo ter izzivno ravnanje naših višjih šolskih oblasti in njih intrig proti slovenskemu narodu, da se dosedaj kaj takega v Avstriji med poštenim svetom ni doživelo, to je posebljena korupcija.

Druge besede tako malovestno, samopašno in neznačajno ravnanje ne more več najti.

Stvar je pa še hujša. Kakor vse sedaj stoji, si mislijo naši merodajni višji, tako le:

Ma ne izpišemo sprejemnih izpitov, zato se nikdo ne more oglasiti, in če se nikdo ne oglasi — pa bo stvari konec, gimnazija ni treba — to je potemtakem dognana stvar.

Da je v tem početju toliko nezaslišane nepoštenosti, kakor je nikjer in nikoli nismo doživeli od strani višjih „vzgojevalnih“ oblastij, ni treba povdarjati.

A naši prijatelji v Gradci in drugod bodo delali račun brez gospodarja, če ga delajo tako.

Slovenski starši, ne trpite, da se z vami in vašimi najznamenitejšimi težnjami, z vzgojo vaših otrok in z vašimi nakanami glede svoje dece na tako brezsrčni nečloveški način hoče ravnati.

Ne dajte se motiti, ampak prijavite in priglasi vse zrele otroke za sprejem in izpit, — da se naši ljubi izgojevalni prijatelji v Gradci in drugod ne bodo še iz vaše zadrege norčevali in zametovali slovenskega rodu, rekoč, saj se nikdo niti priglasi ni.

Naše geslo bodi, priglasi vse zrele otroke pravočasno.

Za drugo se bode že skrbelo.

Naši visoki in višji vzgojevalci pa bodo — v slučaju resničnosti naših slutenj — doživeli takega odpora in plačila, kakor še ga nikdar ni doživela višja šolska odgovorna oblast od slovenske strani.

Naše potrpljenje je do vrha priklopelo.

Svojih svetinj in priboritev ne damo oskrnjati in smešiti; osobito ne proti zdravim in prizanim načelom pravičnosti in pravednosti, proti svetim načelom vzgojevalnosti in človečnosti.

Da pa naše gornje surnje niso neosnovane kaže imenovanje novega deželnega nadzornika za slovensko šolstvo, Leopold Lempelna, trdega, slovenščini nevesčega — germanista.

To je odgovor na naše zahteve glede slovenskega nadzornika, to je pridobitev za vrnitev naših poslancev v deželni zbor, to je pridobitev njih pogajanja z vlado na Dunaji, od kodar so naši najzvestejši poslanci vsi soglasno obmolknili.

Sto in stokrat se je povdarjalo, da se mirnim, prevdarnim, častnim, poštenim postopanjem pri nas ne da doseči nobena ni najmanjša pravica, če tudi nam gre po božjih in človeških zakonih, če tudi nam gre po krvnih in gmotnih davkih, če tudi nam gre po dušnih potrebah, zato ker naši ljubi šolski in narodni prijatelji

niso vajeni trpeti, da bi se godila tudi — Slovencu pravica.

A vsaka sila do svojega časa, in na naših očeh je čas, da se dvignemo in pokažemo, da nečemo več verjeti lažljivim obljubam in zviščam, da si hočemo sami prisiliti, kar nam gre, da smo zato dovolj pogumni, dovolj značajni in vstrajni, da se v boritvi za našo pred Bogom in ljudmi pravično stvar ne damo potiskati na zid, ampak da znamo biti tudi brezobzirni bojevnik, če se nas do srca razžali in do skrajnosti vzmerni.

To je naša stara in nova pravda.

Celjske slavnosti.

Še mesec dnij, in zopet bode praznovalo Celje, ta nam odvzeta in potujčena postojanka, slavje, kakršnega ni doživelo že od dne 7. in 8. septembra 1890. Tačas je praznoval čili „Celjski Sokol“ svojo ustanovitev in precej takrat je sklenil praznovati drugo slavnost t. j. slavnost blagosloavljenja društvene zastave.

Bali so se tačas naši nasprotniki tega „Sokola“, ker so vedeli, da je čil, da je delaven, vstrajen. Da ima krepke moči v sebi je pokazal s tem, da je v tako kratkem času mogel zbrati tolik fond, da si je napravil svojo krasno zastavo in da bode vredno slavil nje blagosloavljenje. Nabiralo se je od goldinarja do goldinarja in sedaj vidimo lepe vspehe narodne požrtvovalnosti.

Celje, to krasno mesto ob bistri Savinji bo sprejelo v svoje slovensko, a sedaj potujčeno ozemlje, drage nam brate s severa in z juga, vselej za naš narod navdušena bratska naroda češki in hrvatski, katera čutita z nami, da smo

LISTEK.

Iskalci biserov na otoku Sv. Duha.

Povest Emilja Mušika. Iz ruščine preložil Krutogorski. (Dalje.)

Naposled se je Rikardu posrečilo premagati valovje in pripluti k skali ter me prijeti za roko. Napel sem vse svoje moči in v jednom hipu je že ležal poleg mene na skali. Nekaj minut sva ležala molče težko sope vsled silnega napora, potem stopila na noge in merila drug drugega med bliskanjem z mračnimi izzivajočimi pogledi. Rikardo je izpregovoril prvi:

„Kaj pomeni to, gospod Rakunja?“ je vprašal sikaje. „Vi me tu čakate, da bi me izdajski vrgli v morje, a minuto pozneje mi hočete priskočiti sami na pomoč.“

„Vi se motite gospod,“ sem rekel hladno, kajti že se mi je bilo zopet vrnila vsa moja samozavest. „Jaz nisem morilec, no poskusiti pa se zares hočem z vami.“

„Poskusiti? In zato mi razbijete moj čoln — ter me zvabite na to pečino? Za vruga, gospod Rakunja, poiskali bi me lahko drugod.“

„Vi me še vedno ne zastopite gospod. Meni je trebalo vašega čolniča, a ker ste mi ga bili

odrekli, zatorej ne kaže drugače, kakor da se poskusiva v močeh in pogumnosti pri odpravi novice na otok Sv. Duha.

„Novost? Torej je to, kar ste govorili — resnica?“

„Seveda, gospod. Vi ljubite gospodično Erno?“

„To vi le predobro veste, in navzlic temu ste tako nerazsodni, da hočete biti moj tekmeč!“

„V ljubavi smo vsi enakopravni. Ali ne gre se za to. Glejte, že nekaj ur se nahajajo tu na otoku vojaki iz La-Paca. Oni imajo povelje zapreti gospoda Kastilja in radi tega se zjutraj zarano odpravijo na otok Sv. Duha. Sedaj veste, zakaj se gre, gospod Rikardo, — veste, čemu bi mi bil rabil vaš čolnič!“

„V takem slučaju pa vzamite drugi čolnič!“ je vskliknil Anglež silno razburjen.

„Saj vam pravim, gospod Rikardo, da na celem otoku ni jednega svobodnega čolna. Vsi so pod stražo. Vaš jedini še ni bil zaplenjen.“

„Bedak! In sami ste uničili to jedino sredstvo, s kojim bi se dalo priti na otok Sv. Duha.“

„Zato, ker nisem hotel, da bi vi zagrebali žrjavico s tujimi rokami.“

„No to je pa toliko, kakor da sta izgubljena! Povem vam, da ujeti Kastiljo je obsojen že tako rekoč na smrt. Veste li, kdo je on?“

„Sem slutil, da se gre za življenje gospoda Kastilja, dasi nimam časti, kakor vi, biti njegov zaveznik“, sem dejal ironično. „Tem bolje ste dolžni delati na to, da gospodična Erna ne postane sirota!“

„Tako pa povejte, kako bi se dalo to preprečiti. Jaz sem pripravljen dati vam za to vse, kar imam.“

„Tudi gospodično Erno v nameček?“

„Vi ste znoreli!“ je zaškripal.

„Še ne. Ali jaz namerjam ponuditi vam dvoboj posebne vrste.“ Pri teh besedah sem ga prijel za roke in peljal kraj skale. Med bliskanjem so se nad razburkanim morjem jasno videli skalnati obrisi otoka Sv. Duha.

„Oba sva dolžna, poskutiti doseči otok pod enakimi pogoji,“ sem rekel. „Tajnost je znana obema. Ta, ki pride prvi — reši očeta in zahteva v nagrado hčerino roko! A drugi — se slavnostno odpove vseh pravic do nje.“

Anglež je malo pomišljal.

„Celo ako bi soglašal s temi krivičnimi predogi, ne vidim, kakim načinom bi mogla dospeti tjakaj“, je slednjič izpregovoril.

„Gospod Rikardo,“ sem rekel hladno, „delajte samo to, kar jaz!“

Pri teh besedah sem bil slekel kurtko in srajco ter odrezal z bodalom hlač malo više kolen. Potem sem pomolel meč njemu.

njih bratje po krvi, kateri zaznamujejo v političnem in kulturnem življenju vsak naš napredek, kot svoj lastni napredek. Sprejeli bodemo na rodni zemlji svoje prave trpeče brate iz Trsta, kateri vedo, kakor mi, kaj se pravi zatirani narod in kaj da je uporna kri, ki ne trpi, da se tlači; sprejeli bodemo v bratskem objemu na sveti zemlji svoje brate s Kranjskega, pokazali jim bodemo, da bodo videli na lastne oči, kako da se borimo za vsako ped očetovske zemlje in prosili jih, da naj se tudi oni združijo iz ljubezni do rodu, do svojih borečih se bratov, katerim pri pogledu na bratsko neslogo onkraj Save pogum peša. In kadar nas bode toli različna množica skup, hočemo se bratski objeti in kot smoter pobratimije si postaviti geslo: „Naprej zastava Slave!“

„Celjski Sokol“ začne sedaj še pogumnejše žitje — a ne samo „Sokol“ ampak vsi celjski Slovenci od starih prvakov, do najmlajše moči, — vsi, vsi — hočemo začeti delo, da se nam vresniči, kar želi pesnik:

Prost bode, prost moj rod
Na svoji zemlji svoj gospod!

„Celjski Sokol“ pa bode pred nami neustrašeno nosil svojo narodno zastavo, ki naj vrlo plapolja po slovenskem zraku.

Kar se slavnosti tiče, rečemo po pravici, da pričakujemo mnogo. Malodane vsa slovenska društva štajerska, kranjska, koroška in primorska so se prijazno odzvala povabilu „Celjskega Sokola“ in obljubila slavnostij se vdeležiti ali korporativno ali po odposlancih. Posebno mnogo pričakujemo iz Trsta in iz Ljubljane, kjer smo za časa blagoslovljenja zastave pevskega društva „Ljubljana“ dobili mnogo zagotovil, da nas Ljubljančanje in posebno še „Ljubljana“ in vrli bratski „Sokol ljubljanski“ celoštevilno posetijo.

Upamo, da se bodo vršila vse točke slavnosti lepo in mirno, kar bode delalo čast Celjanom. Trdno smo prepričani, da se ne bode dogajalo kaj tacega, kakor svoj čas ob ustanovitvi „Sokola“; vsaj celjsko občinstvo je samo na sebi mirno in jako prijazno, ker vedo občani, da so oni tudi naši, a si ne upajo pokazati, ker se bojé vodilne klike, katera rabi brezobzirno svoje res prav močne vajeti.

Ko se je osnoval „Celjski Sokol“, govoril je tedanji podstarosta „Sokola ljubljanskega“ gosp. dr. Triller nekako tako-le: „Ko smo bili v Celji s črno zagrnjenimi zastavami, zdelo se nam je, da smo pri pogrebu“. Bil je res pogreb, mi pa smo bili grobokopi, pokopavali smo nemško gospodarstvo v Celji. Ni še pokopano to tuje, sovražno, zagrizeno gospodarstvo, ali kmalo bode. Pokopano bode in če ne prej, takrat, kadar dobimo „Zjedinjeno Slovenijo“, katera bodi odslej vedno naš cilj, po katerem hrepenimo, za kojega uredničenje stremimo vse svoje sile in svoje moči in tedaj bode Celje v resnici naše, kajti

kolo časa se vrtil v jedrmer naprej in strlo bo z prah pritlikavce, ki se mu upirajo.

Ob jednom z blagoslovljenjem sokolske zastave, bode blagoslovljena „Narodnega doma“, krasne, trdne palače, ki je trn v peti našega sovraga in dokaz pridnosti in štedljivosti našega naroda.

Obetajo se nam krasni dnevi na katere kličemo ob priliki blagoslovljenja našega doma:

Bog živi nas Slovenc
Pod streho hiše ene.

Celjske novice.

(Posojilnica v Celji,) vstanovljena leta 1881. razvila se je z božjo pomočjo in z vstrajnim delovanjem v dobi 15. let tako, da je zamogla v letih 1895 in 1896 postaviti ponosno zgradbo „Narodni dom“ v Celji. Vstvarila je tako ne samo sebi, ampak tudi ostalim slovenskim društvom v Celji primerno zavetišče, slovenskemu življu in slovanskim gostom pa dostojno zbirališče in središče. Slavnost dodeljanja „Narodnega doma“ v Celji z odkritjem spominske plošče, vzdane ob glavnem vhodu, vršila se bode dne 7. in 8. avgusta t. l. združena s slavnostjo blagoslovljenja zastave telovadnega društva „Celjski Sokol“ po vspredu, kateri se bode v kratkem naznanil. K tej velevažni narodni slavnosti vabimo z rodoljubnim pozdravom: Posojilnica v Celji.

(Celjski „Studentenheim“.) Dne 15. junija t. l. je zborovalo društvo celjski „Studentenheim“ v Gradcu. Na tem shodu se je poročalo o dohodkih i stroških, sploh o „Studentenheimu“. Znamenito pri tem je to, kako daleč je šla prošnja za uboge celjske Nemce, da je segel glas vpijočega (pa ne v puščavi) celo v „rajh!“ Društvo v prospeh „Studentenheim“ je poslalo oklice v več nego 1100 nemških in avstrijskih listih; prošnje za podporo so se oddale štajerskemu, nižje- in zgornje avstrijskemu, solnograškemu, tirolskemu in koroškemu deželnemu zboru; nadalje se je prosilo za podporo 320 občin v Avstriji, 2900 občin v rajhu (!), 180 hranilnic avstrijskih, — 1409 nemških i avstr. kolesarskih klubov — 752 pivovaren v Nemčiji i Avstriji, — 860 „Schützenvereine“, potem „Schulvereine“ und „Tausende (!) von Persönlichkeiten“. — Da bi organizacija bila še bolj popolna, naprosili so 258 krajev, da bi postali podpružnice. Odzvali so se pa temu povabilu samo 4 (štirji) kraji; med temi se je odlikovalo posebno Monakovo in Nürnberg; drugi kraji menda nimajo dovolj smisla za celjsko nemštvo. Od vsega beračenja imajo zdaj nabranega 38.631 gld. 57 kr. Zdej se pa le tresite Slovenci pred njimi! Kaj bo vaš „Narodni dom“ proti bodočemu „Studentenheimu“!

(Utonil je) v Celji v kopelji v nedeljo dne 4. t. m. trgovski pomočnik g. Alojzij Tori. Ponesrečeni je doma iz Trbovelj in se je učil trgovine pri tvrcki g. Drag. Hribarja v Celji. Žalje

po mladem 18. let starem, nadarjenem in uljudnem mladeniču je obče. Odlikoval se je v vsem in tako tudi v šoli. Prejel je namreč pri konečnem izpitu trgovske šole nagrado poleg pohvale še cekin, katero odliko še ni prejel nobeden učenec te šole. Bodi mu blag spomin in počiva naj v miru!

(Ob priliki zadnje nemške pevske slavnosti) razobesili so raz svojih hiš zastave tudi nekateri posestniki, kateri so se kolikor toliko prištevali naši stranki. Kaj je vendar n. pr. gospoda Šalanderja brigala nemška komedija, ali g. Janiča, g. Janescha itd.? Če ultranorci kaj store, ali jih je treba posnemati?

(„Nemška vahtarica“) si je o našem premilu g. opatu zopet izmislila debelo laž. Baš ob prihodu graških akademičnih pevcev (ali tiči morda kakšen namen v tem?) prinesla je vest, da je g. opat kmečkim tržnim ženskam prepovedal plavice prodajati. No, s takimi malenkostmi bi se utegnil morda pečati kak zagrizen celjski nemškutar, a mi našim prusofilom prav radi privoščimo otročje veselje, da nosijo plavice. Naj bi jih le obilo in drago kupovali, da bi naši poljedelci vsaj od plavic imeli kaj dobička, žito itak nima nobene cene.

(Trgovski pomočniki tvrcke Walland) prosijo popraviti zadnjo našo notico „Pobalinstvo celjskih Nemcev“ v toliko, da njih nobeden ni psoval Slovencev z „windischer Hund“ itd. in nobeden metal lešnikov za mimoidočimi narodnjaki. Žaljive besede kričal je le nek notri stoječi pijanec, lešnike pa metal učenec.

(Kresovi v čast sv. Cirila in Metoda.) Primerno zgodovinski pomembi naših blagovestnikov, slavil se je že predvečer tega praznika veličastno. Po vseh gričih in gorah plamteli so nebrojni kresovi ter kazali bivališča hvaležnega slovenskega rodú. Takoj po večni luči gromelo je od vseh strani Slovenije pretresujoče pokanje topičev. Vsaka večja naselbina imela je svoj kres, kjer se je zbralo ljudstvo k proslavi in češčenju naših slovanskih apostolov. Tako smo tudi celjski Slovenci hiteli na višino pod šentmiklavškim hribom. Tam nam je prepustil naš narodni brat B. svoje zemljišče, kjer se je mej raznobarvnimi lampijoni bliščela umetno razsvetljena trobojnica nasproti mestu. Zažigal se je umetalni ogenj ter so nepretrgoma letele čarobne rakete v zrak. Naše pevsko društvo pevalo nam je navduševalne junaško-narodne pesmi, koje smo odkriti slušali. Po vsaki točki zaoril je iz stoterih grl razlegajoč se „slava“ in „živio“ klic. Malo da ne ves bližnji gozd mrgolel je radovedne in navdušene mladine. Žalibože ne privošči nam nemškutarstva druhal niti te verske narodne proslave. Zbrali so se na kapucinskem mostu ter nas skušali nadkriliti s „hailo“ vpitjem, ko pa se trumoma vračamo z hriba v mesto naprosil je vodja — „akademiški učenjak“, celo

„Jaz vas še vedno ne razumim! Kaj namerjate delati?“

„Kaj drugega, kakor brez čolna plavati na otok?“

„Kako!? v tako noč? pri takem vremenu?“

„Kaj to? Saj ste izvrsten plovec; veter nama je ugoden, piha naravnost na otok Sv. Duha. V jedni uri približno bodeva tam, če le“.

„Če?“

„Če le ne srečava tintorero.“

Tudi Rikardo se je bil že začel slačiti, kajti samoljubje mu ni dopuščalo zaostati za menoj. Ali pri zadnjih besedah je obstal in si zakril z rokama obraz.

„To je nemogoče!“ je zaječal.

Zdajci sem bil skoraj pripravljen mu odpustiti ljubav h gospodični Erni in njeno prednost do njega, — tako zelo sem bil ponosen na svojo možatost!

„Zakaj pa nemogoče? Tintoreri sta dve in tudi midva sva dva. Da pojde jeden — bilo bi malo upanja na vspeh; no sedaj — je kaj drugega. Ako jeden pogine — nič še ni izgubljeno. Odločite se pl. gospod Rikardo, čas gine, a nevihta postaja vedno močnejša.“

Nekaj trenutkov borila se je sebičnost, a mogoče i ljubezen, v srcu Angleža z razsodkom, kateri je glasno ugovarjal takemu neumnemu podjetju.

„Kako vam drago, gospod Rikardo,“ sem dejal zaničljivo in stopil kraj skale. „Kot kavalir in poštenjak bodele gotovo tako prijazni ter povedali gospodični Erni, ako jaz ne priplavam na otok, da se nisem zbal zanjo storiti to, na kar se ni odločil nikdo drugi!“

Že sem bil gotov skočiti v morje, ko me Rihardo prime za ramo.

„Jaz vas ne pustim samega, gosp. Rakunja!“

„Tako pa se podvizajte!“

„Samo malce počakajte; moram domov po orožje. V petih minutah sem zopet tu.“

„To je nepotrebno, pa tudi nevarno. Vojaki vas primejo in vprašajo po vašem čolnu? Ne, jaz hočem postopati zastran vas v vseh odnosajih častno. Tukajle sta dve orožji za borbo z morskim volkom — estaka in bodalo. Izberite, kar vam ugaja!“

Anglež se je izprva obotavljal, potem zgrabil bodalo.

„Priznati moram,“ je rekel, opravičujoč se, „da ne znam tako dobro rabiti estake, kakor domačini.“

„Ker pa je bodalo — bolj smrtonosno orožje, zatorej sva si jednaka. Toda dovolite, gospod . . .“

Jaz sem vzel bodalo Rikardu iz rok in mu odrezal hlače prav tako, kakor sebi.

Novo bučanje groma, že čisto blizu, je naju spodbudilo k hitenju.

„Še nekaj, gospod Rikardo. Ali vidite ta ogenj proti severu?“

„Vidim!“

„To je dom delovodje želvarjev na otoku Sv. Duha. Tam varijo sedaj slanino. Ne izpustite izpred očíj tega ognja, kadar se bodele nahajali na valovih. A zdajci pa, gospod Rikardo seživa si prvo in poslednjokrat v tem življenju v roke. V jedni uri bo jeden naju slavil zmago nad drugim, a mogoče da nama ne bo . . . nevaren noben sovražnik. Ako vi ponesrečite, bodite prepričani, da se bodem maščeval nad tintorero.“

Rikardo je krepko stisnil svojo roko.

„Vi ste poštenjak, gospod Anton,“ je rekel, „žal, da nisva postala prijatelja.“

„Torej naprej! Naj usoda med nama odloči.“

Jaz sem stal kraj skale ter se tiho splazil v vodo, da ne bi vzbudil šumom padca pozornost tintorere. V jedni minuti je bil poleg mene tudi moj tovariš.

Ne meneč se nadalje zanj, spustil sem se v plavanje in s pomočjo valov, bil kmalu daleč od skale. Ne gledè na mrak, tulenje vetra in bobnenje valovov, čutil sem se v svojem vzduhu ter mirno, bodro in hladnokrvno plaval naprej, skušajoč vzdigovati se zajedno z valovi. Ž njih grebenov sem mogel videti luč na otok Sv. Duha

tropo uličnih potepuhov, naj sujejo na došle Slovence. kamenje. Njihov vojni načrt se jim je sicer izjalovil, a oni „višje izobraženec“ ni se mogel krotiti, temveč izusti v svoji jezici: „Vsi Slovenci ste lumpi!“ Ko bi se ne bil stiskal pri tem za stražarja, ne ve se, kako bi jo bil znal skupiti. Zagovarjati se mu bo pred sodnijo, ker se je od treh strani vložila zoper njega tožba. Tako nam je pač že sojeno, da sme v vsako slovesnost ta nemška „čeda“ svoje umazane prste vtikati. — Drugi dan služila se je ob 7. uri zjutraj sv. maša v farni cerkvi, pri kateri so lepo ubrano peli naši pevci.

(V čast sv. Cirila in Metoda) goreli so v nedeljo po celem Južnem Štajerskem mogočni kresovi. Od leta do leta se ta lepi običaj bolj in bolj ukoreninja med našim ljudstvom in vsak teh mnogih kresov bil nam je plamteč dokaz, da je naš narod probujen in da vé ceniti za sluge naših blagovestnikov.

(V kočah „Slovenskega planinskega društva“) imajo dijaki, ki se izkažejo z legitimacijami tudi za letošno sezono „Slov. planinskega društva“ prosto ležišče. Le v slučajih, da je kočja napolnjena, zadovoljiti se imajo z vsakršnim ležiščem, izvzemši, da plačajo jednake pristojbine, kakor kak drug društven član. Ustopnino pa je vsekako plačati.

Spodnje-štajerske novice.

(Duhovniške spremembe.) Umrli je župnik v Pamečah č. g. Anton Ostrožnik dne 27. junija. Provizorjem za to farno je imenovan č. g. Anton Raušl, ondotni kaplan, a župnija je razpisana do 10. avgusta t. l. — V Radgoni umrl je 1. t. m. duhoven č. gosp. Andrej Lorenčič 82 let star; v svojem rojstvenem kraju, v Vel. Nedelji pa je preminul dne 2. t. m. veleznani in blagi profesor bogoslovja, dr. Alojz Meško. Posebno zaslugo pridobil si je pri vstanovitvah katoliških delavskih društev. Lahka mu zemljica!

(Imenovanje.) Asistentom pri državni železnici imenovan je g. Ivan Pečar v Fohnsdorfu.

(V Šmartnu v Rož. dolini) plapolalo je na predvečer slovanskih blagovestnikov nad 30 kresov; v prvi vrsti vsa čast velečastitemu župniku gosp. Alojz Kosu za njegov trud in vspodbudo, Šmarčanom krasne Rožne doline pa vsestransko priznanje za narodno zavest, da so na ta način skazali čast našim prvim oznanjevalcem svete vere!

(Teharje.) Na hribu sv. Ane žgali smo v nedeljo zvečer v proslavo sv. Cirila in Metoda velikanski kres. Zbralo se je mnogo zavednega kmetskega ljudstva in raznih gostov. Mej izborjem petjem, grmenjem topičev in navduševalnim klicanjem frčale so raznobarvne rakete visoko v zrak ter tako i Celjane opozorile na nas, neomahljive Teharčane.

ter nisem mogel zgubiti pravega cilja, dasi sem se za minuto zopet pogreznil v globoka brezna. Med tem sem bil dolžen pazno se ozirati na vse strani, da ne bi mahoma padel v žrelo požerunu.

Gosti oblaki so pokrivali nebo. Strahovito gromenje se je mešalo z bučenjem razkačenega morja. Bliski so švigali od vseh strani in vso vodno površje se je kazalo včasih objeto z električnim ognjem.

Jaz sem pred vsem gledal na to, da se ne bi preveč zmučil. Zatorej je jako mogoče, da sem zaostal nekoliko za mojim tovarišem, kateri je kot izvrsten plovec bržkone plul urno in ravno. Toda naenkrat, ko me nov val vzdigne na svoj greben, se mi zazdi, da slišim nekoliko pred seboj neko vpitje in kmalu potem zazrem v globočini med črnimi valovi smukniti nekaj svetel fosforni pramen.

Dvojbe ni bilo — to je bil požerun

Ali fosforna svetloba požerunova je precej izginila pred svetlejšim sijajem bliskovim, ki je čzaril vso površje razburkanega morja, spremljan z ogluščim gromovim treskom. Pri svetlobi tega bliska sem jasno videl na bližnjih valovih pred seboj mojega tekmeča. No kakor bi trenil ogrnil je zopet vse temni mrak in jaz sem bil že znova na dnu zijajočega brezna.

Priznati moram gospod lajtnant, da so mi bližina požerunova, navzočnost mojega tekmeča,

(Žalski dijaki) priredijo v počitnicah izlet v Solčavo. Kakor vse kaže bode izlet jako sijajen, ker se priprave že sedaj vršijo. Na ta l. izlet vrlih žalskih dijakov se že naprej opozarja in vabi k vdeležbi, ker se djakom tudi drugi žalski tržani in pevci pridružijo, da bode tem mogočnejše ob solčavskih stenah donela krasna pesem „Na planine“.

(Gornjigrad) Tukašnja šola, ki je bila vsled oslovskega kašlja od 28. maja t. l. zaprta se je v petek 2. julija zopet otvorila.

(Savinjska podružnica „Sl. pl. društva“) je priredila v dneh 26.—29. junija t. l. društveni izlet v Savinjske planine. Izletniki so imeli najlepše vreme in krasen razgled.

(Posojilnica v Gornjemgradu) je imela po izkazu, v svojem 6. upravnem letu, 238.487 gl. prometa in 2270 gl. čistega dobička, od kate-rega je 87 gl. darovala in 1405 gl. djala v zadržni zaklad, ki znaša že 7216 gl.

(Občina Laporje pri Slov. Bistrici) sklenila je resolucijo, s katero odobrava jezikovni naredbi za Češko in Moravsko in v kateri prosi, da bi visoka vlada izdala tudi jednake jezikovne naredbe za vse slovenske pokrajine.

(Pogorela) je hiša Vinko Terčiču pri Slatini. Z velikim trudom in varčevanjem si jo je bil ravnokar dodelal. Zažgal mu jo je 10letni šolar iz maščevanja, da ga je ta priganjal v šolo, iz koje je samovoljno izostajal ter se okoli njegovega poslopja klatil. Zavarovan je bil le za majhno svoto, a zgorelo mu je vse pohištvo in obleka.

(Iz Loke pri Zidarem mostu.) Poseben prijatelj in dobrotnik šolske mladine je naš grajščak vitez Lommer. Dne 27. m. m. je bilo nad 70 otrok naše dvorazrednice ter podružnice v Lokavcih pri prvem sv. obhajilu. Vsled daljnega pota morali so nekateri teh otročičev že ob 4. uri zjutraj vstajati, ter bi se jim bilo treba ravno tako daleč tešče po sv. opravilu domov vračati. Zgoraj omenjeni gospod in njegova blaga gospa pa sta priskrbeli vsem topli zajutrek. Kaj tacega pač otroci nikdar ne pozabijo. Prepričani smo, da se bodo v svojih poznejših letih odrasli hvaležno spominjali teh blagih dobrotnikov. V imenu nedolžne mladine kličemo jima: Hvala srčna!

(Na Planini) se je tudi že začelo svitati, kajti kitajski zid, s kojim je bila dosedaj Planina obdana, se je začel rušiti in razpadati. V dokaz zato je shod, koji je bil prav mnogobrojno obiskan zadnje nedeljo dne 4. julija t. l. Veselo je bilo videti, kako so se naši kmetje zanimali za krepko i podučno predavanje strokovnjaka g. Jelovškega o umni živinoreji G. strokovnjaku se pa najtopleje zahvalimo za njegov trud in še želimo, da bi nas še mnogokrat z ednakim podukom tukaj na Planini obiskal. Želeti je tudi, da bi krepke besede g. V. Šmid-a ne bile glas

svetel blisk in strašen grom za nekaj hipov zmedli pamet, in jaz bi bil gotovo poginil, da sem tisto minuto naletel na tintorero. Ali hladnokrvnost se mi je brž vrnila; saj jo nisem zastonj kot potapljavec tako često stavil na poskušnjo! Bil sem trdno prepričan, da se mora takoj, koj to minuto, odločiti najina usoda.

Piavajoč z jedno roko, sem z drugo iskal estake za svojim pasom, in ob jednom oprezno oziral se na okoli.

Kakih dvajset korakov pred menoj se je svetil fosforni pramen. Vsled nenavadne belkaste svetlobe sem mogel jasno razločevati obe ribi kaka dva glakta globoko pod morskim površjem.

Vzdignivši se napol iz vode, sem vsled varnosti presunljivo kriknil in potem glasno zavpil: „Tintorera!“ Potem, napolnivši pljuča z zadušnim, rezkim zrakom, spustil se v globočino.

Storivši dva—tri vzmaha, sem že videl nad seboj medlo, zlovestno svetlobo požerunovo. Riba me je očevidno zapazila. Dobro sem razločeval nebržno-motne, svinčeno-sive oči požerunove, uprte vame. V tej globočini, v kateri sva se midva — t. j. riba in jaz — nahajala, bila je voda tako mirna, da je bilo težko si predstaviti, kako ona besni in se peni na površju.

Tintorera — bila je samka, katera je nekoliko manjša od samca — se je spuščala polagoma, hoteč me zagnati v večjo globočino. Ali

vpijočega v puščavi, ampak da bi našle krepak odmev v srcih vseh tukajšnjih zavedajočih kakor nezavedajočih gospodarjev; namreč, da bi se tukaj na Planini osnovalo „Kmetško bralno društvo“. Društvo bi bilo za tukajšno kmetsko ljudstvo važnega pomena, ker smo v političnih in gospodarskih ozirih poduka tako potrebni, kakor vsakdanjega kruha.

(Od Sv. Jederti nad Laškem.) Cenjena „Domovina“ je v svoji zadnji številki poročala da priredite bralni društvu Dol in Laško na predvečer sv. Cirila in Metoda 4. t. m. skupni izlet k sv. Juriju, dolski podružnici. Žalibog, da je udeležba bralnega društva laškega ostala samo na papirju in pri sami obljubi, med tem ko je bilo udeleženecv iz Dola in Hrastnika krog 100. — Goreli so trije velikanski kresi, zažigal se umetalni ogenj vsake vrste, topiči vedno gromeli, fantje pa so domače pesmi popevali v kresnem svitu; sploh pa smo šteli po štajerskih hribih nad 30 kresov.

(Iz Zabukovja nad Sevnico.) Ponesrečil se je sin Tomaža Dervenškega. Skladal je seno na parni, nakrat se mu zdrkne in pade tako nesrečno na tla, da obleži mrtev.

(Nesreča vsled vročine.) Od Save se nam poroča: V naših krajih že ni bilo kacih 15 let tako trajno velike vročine, kakor minule dni, ko smo imeli v senci po 30, 31, 33, 34 in celo 35° C. vročine. Vsled tega se čuje o nesrečah, da tu in tam ljudje mahoma vsled solnčarice umrjejo, n. pr. v Rajhenburgu trapist, v Krškem laški zidar, na krškem polji kmetu edina hči; z Gorjancev se poroča o več slučajih take nagle smrti. — Na Vidmu je v nedeljo v Savi utonil čevljarski učenec.

(Iz brežkega okraja) dne 30. junija 1897. V našem okraju udomačila se je čudna navada, da se privatne tožbe redno končajo pred kazenskim sodnikom; če zgubi kaka stranka pravdo vsled nasprotnikove prisege, ali pa vsled prisege po pričah, svest si moraš biti, da romajo pravdni spisi pred kazensko sodnijo z ovadbo zaradi krive prisege. Tako sta tudi pred nekaj mesci zakonska Jakob in Mica Glogovšek iz Gornjega Obreža ovadila odvetniškega uradnika gosp. J. Agreža, da je v neki pravdi zaslišan kot prič krivo prisegel. Državno pravdnistvo ustavilo je seveda dotično preiskavo, danes sta se pa morala ovaduba sama zagovarjati pred sodnijo zaradi žaljenja časti po § 487. k. z. in sta bila tudi obsojena vsaki na 10 dnij zapora poostre-nega z dvema postoma in na povračilo vseh stroškov. Kmetje! ogibajte se tistih brežkih postopačev, ki so na glasu kot zakotni pisači in ki vas hujskajo v nepremišljene pravde, varujte se pa tudi krasti čast in poštenje vašemu bližnjemu po neutemeljenih, zlobnih ovadbah. Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade.

(„Čitalnica v Brežicah“) priredi v nedeljo dne 11. julija 1897 na vrtu „Narodnega doma“

vedel sem, kaj mi je storiti! S silnim udarom nog — sem se pognal navpično naravnost na požeruna.

Držal sem estako pripravljeno v desnici. Precej ko se je odprla kratka nižja čeljust pošasti, in zasijalo strašno žrelo, posejano s tremi vrstami ostrih zob, zasadil sem hitro estako v požerunovo žrelo . . .

Izpustil sem orodje in pospešno izmaknil roko, ranišči jo do lakta na več mestih ob ostrih požerunovih zobeh. Uprav isto minuto me je voda zavalila na ribo, kar mi je bržkone pripomoglo k moji rešitvi, kajti inace bi me lahko ubila z repom ali me vsaj omotila. Jaz sem odskočil od ribe, ki je po bliskov hitro šinila mimo mene v globino in hipoma bil sem na površju vode.

Pred vsem sem zasopel polnih prs, kajti dolgo časa sem bil pod vodo; potem sem se ozrl okoli.

Videti je bilo, kakor da je nevihta iztočila ves srd s poslednjim strašnim treskom, da-si je še bliskalo in grmelo, vendar že ne več s prejšnjo silo. Pred vsem mi je trebalo najti prejšnjo smer, katero sem bil izgubil med mojim podvodnim bojevanjem; no, to ni bilo tako lahko.

(Dalje prih.)

v Brežicah, „Ciril in Metodovo slavnost“, v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Vstopnina za osebo 1 krono, za obitelj, 2 kroni, za kmete 20 kr. Vspored. A Občni zbor „Čitalnica v Brežicah“ z običajnim vspešnim ob 4. uri popoldne, in zatem občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za breški okraj z običajnim vspešnim. B. Koncert pevskega zbora „Čitalnica v Brežicah“ ob 5. uri: 1. P. H. Sattner: „Za dom med bojni grom“, moški zbor. 3. A. Nedved: „Naša zvezda“, mešani zbor. 3. Fr. Koželjski: „Čolničku“, moški zbor s čveterospievom. 4. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, mešani zbor. 5. * * „V mraku“, mešani zbor. 6. H. Volarič: „Zvezna“, moški zbor s tenorsolo in čveterospievom. 7. H. Volarič: „Gospodov dan“, mešani zbor. Med posameznimi točkami koncertuje polnoštevilno vojaška godba c. in kr. pešpolka Sergij Aleksandrovič, Veliki knez Ruski št. 101 iz Zagreba.

(Na Zdolah pri Brežicah) gorel je dne 4. t. m. velikanski kres na čast sv. Cirila in Metoda in gromeli topiči, da je bilo veselje. Brežki Grmani so pa poskrili se, kakor poih.

(Iz Stoperc.) Po dolgih letih smo vendarle dobili vrlega narodnega župana, kateremu skrb za blagor občine ni deveta briga. Takoj po svojem nastopu je nadomestil dosedanji nemški pečat s slovenskim; občinske doklade, ki so bile toliko let neprimerno visoke, so se tako znižale, kakor nikdar poprej; občinsko posovanje se je spravilo v taki red, da sta celo c. kr. namestnija in c. kr. okrajno glavarstvo pismeno pohvalila g. župana Franca Korže — gotovo najlepši dokaz, da smo si izvolili za župana pravega moža. — Toda, ko se ostali Stoprčani veselimo tega, razjeda črna nevošljivost srce Fiderškega Jakeca, ki je žalibog več let po sili županoval v Stoprcih. S pomočjo znanega zakotnega pisarja in nekega privandranega „heilbruderja“ pošilja na vse strani neosnovane in neopravičene pritožbe proti g. županu in č. g. župniku, ki prvega požrtvovalno podpira. No, dosedaj še ni družega dosegel, kakor dolge nosove. — Bog mu jih daj še več! To veleučnemu(?) in prebrisanemu(?) Jakecu iz celega srca želimo nehvaležni Stoprčani.

(Vremensko poročilo o juniju.) Junij je bil glede vremena letos v obče normalen, vsaj v naših krajih, in tudi brez velikih nezdod, ker o toči je bilo sploh le malo slišati. Deževja je bilo zadosta, kajti v 11 dneh ga je padlo 164 mm, največ 19. dan (58 mm), takrat ko je „zima“ (res „zima“, kajti po Gorenjskem je zelo snežilo) slovo jemala in se naravnost poletje začelo. Bila je tisti dan zvečer najnižja toplina (7° C), dočim je potlej lepo, krasno vreme postalo, in vročina je za ta mesec že 26. dan dosegla vrhunec, ko je bilo opoludne 31° C, kar je trti posebno ugajalo, da je do dobrega ocvetela.

(Huda nevihta s točo) povzročila je v nedeljo dne 4. julija okoli Sv. Miklavža pri Ormoži veliko škodo. Travnike in nižave poplavlila je voda, po setvah in gorica pa je toča, če tudi je padala med dežjem, hudo gospodarila. Z višin prihrumelo je toliko vode, da je v dolini začela v hrame siliti. Škoda je tem večja, ker še rž in pšenica niste bili požeti. Up kmeta je splaval spet po vodi.

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v mesecu juniju. Povprečna toplina 18,8° C. Najvišja toplina dne 30. ob 2. uri popoldne 29,0° C. Najnižja toplina dne 19. ob 9. uri zvečer 8,6° C. Največ padavin dne 9. 30,1 mm. Vsota padavin 142,9 mm. Število dni s padavinami 13, z nevihto 5. Povprečna oblačnost 4,6.

(Iz Tujine) Enkrat v svojem življenju sem bil pri Mali nedelji v Slov. goricah — pri Krempljevi slavnosti — a to moram reči, da bi ne bil nikdar verjel, da ima tamošnja pošta tak pečat: „KLEIN-SONNTAG b. LUTTENBERG“, ako bi ne bil dobil te dni pisma s tem pečatom. Kar naravnost povedano, to je velika neumnost. Hotel sem kuvert s tem pečatom dati kakemu drž. poslancu, da ga pokaže ministru, pa spomnil sem se, da morda občinski zastop malonedeljski še ni storil svoje dolžnosti. Pa upam, da bodo možje, ki so priredili tako imenitno slavnost Kremplju, pač toliko ponosni, da pošljejo v Gradec zahtevo za drug pečat. Pa nikar čakati, da se

ta obrabi, kajti to lahko traja deset let; če ni v Gradci tistih par grošev za pečat, se pa pošljejo slavnemu erarju. Slovenci si moramo itak povsod sami pomagati. Sploh bi Slovenci v tem oziru morali brezobzirno postopati. Svetoval bi, da bi se kuverti s takimi pečati nabirali ter poslali kakemu drž. poslancu. Slovenci moramo skrbeti, da ima naša domovina slovensko lice. Ravnotako ne morem umeti, kako more ljutomerska pošta prodajati samo nemške tiskovine. Dobil sem pred tremi tedni iz Ljutomera nakaznico, ki ima samo nemško besedilo, namesto dvojezičnega. To so pač čudne razmere. Saj v Ljutomeru vendar ni pošta samo za Nemce, katerih sicer ob svojem bivanju v tem trgu nisem mnogo našel, ampak pošta je za več kot 30 slovenskih vasij. In tem naj se prodajajo nemške tiskovine? Zahtevajmo svoje pravice!

(Od Sv. Andraža v Slov. gor.) Naš občinski odbor je 4. dne julija t. l. sprejel naslednjo resolucijo: „Občinski odbor pri Sv. Andražu v Slov. gor., okraj Ptuj, popolnoma odobrava jezikovni naredbi za Češko in Moravsko kot čin pravičnosti ter prosi visoko vlado, da izda take naredbe tudi za vse slovenske pokrajine in tako uredniči člen XIX. državnih zakonov“.

(Sv. Ana na Krembergu.) Ob priliki sv. birme vršile so se tam slovesne priprave v sprejem cerkvenega nadpastirja. Kakor se nam poroča, postavili so fantje toliko majev in slvolokov, koje so zopet pridna dekleta obvile z venci, da se je ta prijazen griček mej vinogradi spremenil v prijeten gaj. Tudi cerkev se je vsestransko okrasila, za kar gre sosebna pohvala ključarjema Kranarju in Cegnarji. Pri vsprejemu je bil razven domačih duhovnikov in učiteljstva, celo sam okrajni glavar iz Radgone prisoten. Bil je to sijajen praznik za Kremberžane.

(Dva samomora) dogodila sta se v Mariboru. Dne 5. t. m. ustrelil se je v svojem stanovanju učitelj deške šole, Urban Wesjak. Tožil se je čisto zadnji čas nad glavobolom. Vzrok je najbrže bil preobilica duševnega dela, ker je večkrat po 15 ur na dan podučeval, da je dostojno preživel svojo družino. Zapustil je štiri hčere in ženo. Ravno ta dan končal se je oženjeni trgovski pomočnik Jan. Markeš, doma iz ptujskega okraja. Zaklenil se je v sobo ter zažgal postelj in se tako zadušil. Zakonski preprij se svojo mlado ženo bil je povod.

(Od ogerske meje.) V nedeljo dne 4. t. m. okoli četrte ure popoldne so prepregli temni hudurni oblaki vse obzorje in v kratkem času se je vtila ploha, med katero je padala kakor orehi debela toča in uničila v vinogradih skoraj polovico mnogo obetajoče letine. Da bi se vsipala suha in padala po vetru, bilo bi menda kmalu vse suho. Na Kogu je ravno ta čas udarila strela v viničarijo č. g. župnika Šinka iz Središča in v celem poslopju grozno razsajala. Letala po sobi in kuhinji, podrila omaro in ubila v njej vse steklenice, razoralo tla, razkadila moko po podstrešji, vendar k sreči ni užgala in tudi viničarjevi obitelji, ki je kakor okamenela bila zbrana v sobi, se ni zgodilo nič žalega. Zaradi slabega vremena nam tudi včeraj ni bilo mogoče užgati namenjenega kresa na čast sv. bratoma Cirilu in Metodu, kar nam nebeška prijateljica menda ne bosta zamerila.

(Kresovi) goreli so tudi vprav lepem številu v mariborskem okraju. Nebo bilo je sicer s temnimi meglami pokrito, toda v kljub temu žarilo se je tu in tam, da je bilo divno gledati. Narodna zavest tudi v našem okraju seza z močnimi koreninami v slovenska srca.

Druge slovenske novice.

(Ljubljana napreduje), da je kar vidno. V jeseni dobi že električno razsvetljavo, zida se poleg že obstoječih vojašnic še velika kasarna za topničarje ali pa konjike. Mestna dvorana za občinske seje se prenavlja in priredi v slogu, ki bode primeren stolnemu mestu Kranjske. Napraviti mislijo tudi sredi mesta mrzlo kopališče. Dolgo tudi ne bode, da bode vozila električna železnica po mestu. Hiše zasebnikov zidajo se vse v slogu, ki jih dela palače. Cerkev bodo vse prenovljene. Na Gradu mislijo napraviti veliko restavracijo h kateri bode vozila vzpenjača.

(Dijaška zavetišča za učiteljske otroke) snuje po vzgledu čeških učiteljev ljubljansko društvo za zgradbo učiteljskega konvikta: v Ljubljani, Kranji, Novem mestu in v Krškem. Učiteljska društva naj bi namreč prevzela skrb nadzorstva učiteljskih dijakov v imenovanih krajih.

(„Ljubljanski Sokol“ v Škofji Loki.) Dne 4. t. m. poletel je „Ljubljanski Sokol“ v družbi z „Gorenjskim Sokolom“ ter z pevskim društvom „Ljubljana“ v Škofjo Loko. Mesto je bilo v zastavah, cesto pa so senčili slavoloki. Narodne gospe in gospice obsipavale so došle s šopki cvetlic. To zgodovinsko sloveče slovensko mesto prizadevalo si je vse, da pokaže svojo bratovsko naklonjenost dragim narodnim sosedom.

(Nesreča pri požaru.) Zraven župnišča in farne cerkve v Blagovici na Kranjskem, vnel se je dimnik neke hiše. Nevarščina je bila velika za cerkev in ostale poslopja, ker je bilo vse osušeno. Vendar so še pravočasno ogenj zadušili. Kmet Ocepek, ki se je vračal iz božje poti na Brezjem, bil je prvi na strehi, a spodrsne mu ter pade toli nesrečno na zemljo, da čez malo ur izdahne.

(Škofja Loka.) Županom v Škofji Loki izvoljen je jednoglasno g. notar Lenček, svetovalcem pa dr. Arko, Valentin in Avgust Sušnik ter Bogomir Krener.

(V Stari Loki) na Gorenjskem je bila posojilnica prav potrebna, kakor kaže njeno izvestje za 4 mesece v lanskem letu, ko je v tako kratkem času imela 56.324 gld. prometa. Hranilnih vlog jej je bilo došlo veliko; največ, blizo 20.000 gld. je drugod naložila, 6000 gld. je pa doma posodila.

(Posojilnica v Poljanah) na Gorenjskem je lani še le od avgusta dalje poslovala, pa ima že lepe vspehe; kajti pristopilo jej je bilo 62 članov, katerim je bila posodila 9320 gld. Hranilnih vlog je bilo 42.125 gld. došlo; od teh je bila 28.631 gld. naložila pri drugih zavodih. Gorenjci razpolagajo z dosta večjo gotovino nego drugi Slovenci.

(Praprotnikova slavnost) Kakor smo poročali vršila se je dne 4. t. m. v Podbrezjem krasna slavnost v spomin rajnemu Andreju Praprotniku. Prispelo je mnogo ljudstva, osobito njegovih oboževalcev mej učiteljstvom. Po sv. maši, pri koji so peli učitelji, slavil je umrlega v pesniških besedah g. Gangl.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu juniju 1897 je 114 strank vložilo 22.547 gld. 72 kr. in 39 strank dvignilo 5296 gld. 97 kr., 24 strankam se je izplačalo posojil 12.928 gld. — kr. Denarni promet 71.001 gld. 96 kr. V prvem polletju je bilo vloženo 184.791 gld. 89 kr. in dvigneno 48.681 gld. 83 kr. Stanje vlog je naraslo na 264.643 gld. 08 kr. Posojil je bilo izplačanih 101.242 gld. — kr. in vrnjenih je bilo 1535 gld. 56 kr. Stanje posojil je naraslo na 165.770 gld. 61 kr. V prvem polletju narasel je denarni promet na 553.908 gld. 50 kr.

(V Zagorji ob Savi) se ob rudniški progji zopet delajo zemeljski plazovi, kakor pred leti. Bila je in baje je še nevarnost za okrajno cesto in rudniški železniški tir ob potoku Medija.

(Posojilnica v Zagorji ob Savi) je imela leta 1896. v svoji drugi poslovni dobi 177.280 kron prometa in 590 kron čistega dobička; njen rezervni zaklad znaša že 555 gld. 50 kr. Dobro za mladi zavod!

(Iz Zatičine) premestili bodo okrajno sodišče v Št. Vid ali, kar je verjetnejše, v Višnjo-goro. Do sedaj je bilo to sodišče v zatiškem gradu, kojega pa so kupili Cistercijenci, da ga spremene zopet v samostan.

(„Prostovoljno gasilno društvo“ v Krškem) priredi dne 15. avgusta 1897. leta slavnost 25-letnega obstanka. Spored slavnosti je: Na predvečer: Ob 6. uri: Sprejem gostov na kolodvoru. Ob 8. uri: Mirozov. Ob 9. uri: Godba na vrtu gosp. Grogoriča. V nedeljo, dne 15. avgusta: Ob 4. uri zjutraj: Budnica. Ob 6. uri: Sprejem došlih društev in gostov iz Kranjske in Štajerske. Ob 9. uri: Sprejem gostov in društev iz Hrvatske. Ob 10. uri: Zbiranje vsih društev na kolodvoru, potem odhod v Krško, kjer pozdravi došla društva gosp. župan. Ob polu 11. uri: Sv. maša, po sv. maši korakanje po mestu. Ob 12. uri: Slavnostni govor gosp. župana, po govoru

odstop. Ob 1. uri: Skupni banket na Gregoričevem vrtu. Ob 4. uri: Koncert na Gregoričevem vrtu. Ob 8 uri zvečer: Umetalni ogenj. Ob 9. uri: Sijajni ples.

(Iz Vipave.) Vsakdo se še lahko spomni, kako neznačajno se je obnašal grof Lanthieri pri zadnjih državnoborskih volitvah. Dal je že bil slovenski stranki pooblastilo, a je zopet preklical ter volil z Italijani. Nasledek je, da je ljudstvo slovensko pravično ogorčeno napram takšnemu figa možu. Ko se je grof dne 21. m. m. preselil iz Gorice na svoja posestva v Vipavi, ni bilo žive duše, da bi ga sprejela, pač pa je plapolala pred trgovinami na čast črna zastava z napisom: „Strela udri iz višine — izdajalca domovine.“

(Koroške posojilnice) dobro vsepevajo, kakor nam zopet svedočijo letni računi, ki so nam došli od sledečih zavodov: Sv. Jakob v Rožu, Spodnji Dravberg, Devica Marija na Jezeru v Prevaljah, Bekštanj v Ločah, Ziljska Bistrica. Osnovane so po vzoru drugih posojilnic in posojujejo na dolžnice in na menice. Hranilne vloge obrestujejo samo po 4%, Št. Jakobska samo po 3 3/4%: posojujejo pa po 6%, 5 1/2 5% in Št. Jakobska celó samo po 4 1/2% pri hipotekarnem kreditu. Ta zavod deluje torej jako dobrodelno, dasi je osnovan večinoma po Schulze-Delitschevih navodih in ima visoke deleže, po 60 glid.

(Imenovanje.) Finančno ravnateljstvo v Trstu imenovalo je finančnega koncipista g. H. Vodopivca davčnim nadzornikom. Ivan Kukar in Ant. Vinšek pa sta imenovana računskim oficijalom.

(Obsojen) je bil te dni sin goriškega župana na 3 tedne zapora, ker je metal kamenje in drugo na Slovence pri vojaških naborih. Sinček dela vso čast svojemu očetu.

(Iz komarja slona.) Goriški list „Sočo“ zaplenili so predzadnjič z bok člankov, v katerih svari naše ljudstvo se italijanskih trgovin, gostiln in obrtnij vzogibati. Pri tem pa so pobrali več rokopisov povsem nedolžne vsebine. Lastnik tiskarne g. Gabršček bil je baš isti čas na potovanju po slovanskem jugu. Pretrgati je moral svoje potovanje ter se nemudoma vrnil v Gorico, ko zve, da so mu sobane doma zapečatili. Smešno pa je, kako so znali italijanski sovražni listi ta dogodek raznašati, misleč s tem g. Gabrščku osebno ter narodni naši stvari splošno škodovati. Poročali so, da so našli v njegovem stanovanju 24 bomb, s kojimi je hotel ta mož neko italijansko veselico razgnati; nadalje, da si je izposodil ogromne svote, ter ž njimi pobegniti. Vso nepotrebno govorico pa so prizročili gospodje preiskovalne komisije, ki so z pretiranimi pripravami izvrševali preiskavo. Strogo se pazi sedaj na „Sočo“, da ne zine več o „bojkotu“ proti Italijanom. Italijanski listi smejo, seveda po svoji volji obrekovati slovensko obrt.

Druge avstrijske novice.

(Dopisnice se podražijo.) Da se odpravi dostavnina za pisma na deželi, nameruje trgovsko ministerstvo nekatere tiskovine podražiti, da se nadomestijo oni 3 milijoni, ki pri dostavljanju odpadajo. Pred vsem hoče dopisnice na 3 kr. zvišati, kar bi vrglo 1 kr. od dopisnice približno 1 milijon goldinarjev na leto. Kedaj se to uvede, še ni določeno.

(Gledé sprave mej Čehi in Nemci) govoril je na zborovanju v Budejovicah dne 5. t. m. državni poslanec princ Fr. Schwarzenberg ter omenjal, da se mora ta sprava tudi raztegniti na Slovence in Hrvate.

(Češko.) Dasi se pogajanja z bok jezikovnih naredeb niti niso pričela, imamo vendar že zopet bilježiti mali napredek za Čeha v tem oziru. Trgovski minister uvedel je tudi pri brzojavnih uradih rabo češčine. Vsaka brzojavka se mora tako vzprejeti in odposlati, kakor je oddana bila, kakor tudi ime oddajne postaje. Ravno tako se smejo v čeških okrajih rabiti edino češke tiskovine, ki se imajo češko izpolniti. Dne 5. t. m. vršila se je v Mostu slavnost češke šolske matice, Nemci so se zbrali ter zahtevali, da župan zbranè razpodi, ker jim ta ni hotel vstreči, navalili so na slavljence ter se krvavo

pretepali, še le dragoncem posrečilo se je z golimi sabljami nemirneže odgnati.

(Hrvatski list prognan iz — domovine.) Hrvatski dijaki izdajajo v Pragi hrvatski časopis „Hrvatska Misao“. Ogerska vlada pa je našla, da ima dijaški list prekucuhova načela, ter z bok tega ne sme po pošti na Hrvatsko ali Ogersko. Kdor ima nemirno vest, se še padajočega lista plaši.

(Klub hrvatske opozicijske stranke v saboru.) Novo izvoljeni poslanci hrvatske narodne stranke zjediniли so se dne 30. junija t. l. na posebnem posvetovanju glede skupnega kluba. Sprejeli in potrdili so pravila ter volili predsednikom: baron Bukavina in dr. pl. Bresztyensky, tajnikom dr. Potočnjak, blagajnikom Milan Ambuš. Sabor se snide prvič dne 29. t. m. a le za kratko dobo, da se izvolijo zastopniki v ogersko zbornico ter se dožene o nekaterih manj važnih točkah.

(Ogerski seljaki) še vedno štrajkajo. Najhujše v komitatih Arad, Hajdu, Torontal i Temes. Vlada je poslala na mnoge kraje slovaške in rusinske delavce, vendar se je bati, da bode nastal grozovit tepež mej temi in štrajkujočimi, vsled česar so na vse kraje ódredjene vojaške posadke ter pomnoženi orožniki. Zahteve vstavljajočih delavcev zdijo se nam vendar malo pretirane, ker zahtevajo popolno oskrbljevanje 9 urno delo ter 4 glid. dnevne plače. Slovaški delavci dobivajo hrano, pol litra žganjice ter 1 glid. 50 kr. na dan. V primeri z našimi delavci je še to obilo.

Ogled po širnem svetu.

(Srbsko.) Pri volitvi v skupščino (zbor) izvoljenih je 188 radikalnih ter 4 opozicijski poslanci. Dne 11. t. m. snide se skupščina k izvanredni seji. Bivši kralj Milan, ki bi si zaslužil priimek „Razuzdani“, hoče se stalno naseliti na Dunaji, od koder bi imel priliko opazovati vladanje svojega sina ter iz dobičkarije vplivati na vladne odnošaje, ter si hoditi po potrebnih drobižih? Listi so raztrosili vest, da se nameruje kralj Aleksander poročiti z šesto hčerjo črnogorskega kneza; vendar pa ni to dosta verjetno, ker bi postal tem načinom svak Karagjorđića, ki ima eno teh hčerá za ženo in je še vedno nevarni tekmeč srbske krone, do koje si prisvoja nekakršno prirojeno predpravico.

(Nemški cesar obišče Italijo.) V Italiji je razširjena vest, da pride meseca septembra cesar Viljem obiskat kralja Umberta v Benetke. Ker bi se to zgodilo kmalu po vrnitvi nemškega cesarja iz Petrograda, stavijo v ta poset italijanski krogi važen pomen. Tu se bo videlo, pride li nemški cesar podajati roko v obnovo zveze, ali se pa — poslovit. To je odvisno od sporazumljenja na ruskem dvoru. Trozveza mej Avstrijo, Nemčijo in Italijo, ki še sicer sedaj obstoji, postavila si je na videz smoter vzdrževati evropski mir, na videz pa le — v resnici pa le drži za uzdo rusko moč gledé Balkana. Ker pa so sedaj pokazale Avstrija in Nemčija, da se več ali manj v tej točki strinjajo z rusko diplomacijo, razpade ta zveza kot nepotrebna reč, sama ob sebi. Hoče li se pa Italija Franciji približati, vpoštovati bi imela zopet Rusijo, ki je zvesta zaveznica Francoske. Italija je v opravičenih skrbih, ako jo končno vse ostale države z bok njene nezmožnosti popolnoma prezrejo.

(Angleško.) Še le te dni dokončale so se komaj slavnosti v čast kraljici, ki pa se čuti tako utrujeno, da namerava v pokoj iti ter oddati krono svojemu sinu, valesškemu princu. Ta sinček pa spolni že tudi letos 56 let, tedaj trden dovolj, dvojno krono prevzeti.

(Grško-Turška.) Mir še ni sklenjen, da si vedo listi povedati dan na dan, da le malo manjka do pobotanja. Resnica je, da bi že bil sultan brže pripravljen se z dogovorjenimi pogoji zadovoljiti, ter se marsičemu odpovedati, tako i Tesaliji, sosebno ker mu k temu ruski car svetuje, da se ni bati vsled tega punta domače vojske. Tako se je izrazil Edhempaša, da odloži vrhovno poveljstvo čez turško vojsko, ako se ne potrdijo vpeljane zahteve glede odškodnine, ker se sicer boji, da mu vojaki odrečejo pokorščino. Našim vojakom na Kreti pa se ne godi tako imenitno, kakor poročajo nemški listi, kojih do-

pisuni vidijo le rožnato idealično stran, kekar so morda naši vojaki na „paradi“. V rokah imamo pisma nekega odličnega sina Savinjske doline iz Krete, v kojih nam ta nasprotno slika prijetnosti slovenskih vojakov. Po cele tedne se jim je klatiti mej pečinami in skalovjem ter prežati na vstaše, pri tem se jim je hraniti večinoma jedino z konzervami. Razun tega vlada sedaj tam neznosna, prava afrikanska vročina. Imajo sicer ložjo obleko — suktno iz bele pletenine ter pokrivalo iz nekega bičja — a vse malo pomaga. Mornarci imajo dosta boljši, ker so za železnimi oklepi vedno bolj varni. Vrh tega pa še morajo naši vojaki v Sudi jed donášati turški posadki v trdnjavi Kisimo, koje so grški vstaši od vseh strani obdali. Te turške kukavice morajo tedaj Slovenci pitati.

Dopisi.

Iz Žalca. (Izlet v „Pekel“.)

Slovenski svet ti si krasan!
Zares nebo te je ljubilo,
Da te tako je obdarilo!
Kako bi te ne ljubil jaz?!

Zgornje besede nepozabnega J. Freuensfelda veljajo pač v polnej meri posebno biseru zelene Štajerske, krasnej Savinjski dolini, ktera hrani pri vsej krasoti tudi do zdaj še malo poznane podzemeljske čudeže. In to je uro hoda od Žalca ležeča podzemeljska jama „Pekel“ imenovana. Tukaj-sem priredil se je zadnji četrtek dne 1. julija t. l. izlet iz Žalca. Zbirali smo se v Gotovljah pod lipo, od koder smo potem skupno odšli, kolikor se jih ni z vozom odpeljalo. Došlo je pri krasnem vremenu do 40 oseb. Že prihod do votline je jako zanimiv in lahkoten, ker se vije po travnikih ob senčnem gaju. Vsacega prišleca pa očara romantičen vhod. Ob vznožji hribovja štrli velikanska siva skala mogočno proti nebu, ki je ob straneh lepo z grmovjem obraščena. Spodaj ima kot vrata 2 metra visoko in 3—4 metre široko votlino, iz katere žubori hladen potok vijoč se dalje po zelenej trati.

Kmalu pa ko v votlino stopiš je jama zelo razširjena in tukaj vidiš klet, kjer je nekdanji žalski pivovar g. Žuča pivo shranjeval. V votlini namreč ni nikdar nad 10° R. toplote.

Že v kleti je videti krasne kapnike, ali dalje ko prodiraš, tem krasnejši prizori ti vstajajo pred očmi. Prostori se razširjajo in zopet zožujejo in cepijo v postranske jame. Največjega zanimanja so seveda kapniki, ki v prerezih podobah visijo od stropa in se obešajo po stenah. Tam vidiš orglje, prižnico, zvonove in nebroj raznih podob. Čuditi se je sneženemu hribu, to je do 5 metrov visoka višina, ki je popolnoma s snežno-belim kapnikom valovito pokrita. Od tam ne daleč v postranski jami je ob steni krasno izrezljan do 6 metrov visok steber, ki lepo zvoni če po njem udaraš. Pač škoda, da nam ni bilo zadnjič mogoče zaradi prevelike vode dalje iti, kjer je največ in najlepših kapnikov. Bili smo namreč še ne do polovice pota k slapu, kjer voda iz velikega ribjemu žrelu podobnega kapnika do 8 metrov globoko pada, se peni in v tisoče kapljic razškraplja.

Pa da smo vendar do polovice pot mogli se imamo v prvej vrsti zahvaliti prireditelju tega zanimivega izleta, gosp. J. Kaču-Savinskemu in vrlim gotoveljskim fantom, ki so nam s trudom brvi pripravili, da je bil dostop tudi cenjenim gospodičnam in gospem mogoč. Jamo smo razsvetlili z magnezijevo lučjo, ki gori za 600 sveč in se nam je jako dobro obnesla.

Mimogrede bi rad opozoril: Ali bi se ne splečalo, da bi to štajersko Postojno „Slov. planinsko društvo“ v svoje varstvo vzelo in za obiskovanje vredilo, kar bi se gotovo hitro povrnilo? ali pa bi se znabiti znašel kakšen podjetnik kakor je g. Vivoč za Hudoluknjo? Da se za to že skoraj kaj stori, je pač že skrajni čas, sicer bodo nepoklicani obiskovalci kmalu vse dostojne kapnike poškodovali.

Iz jame prišedši smo se pred uhodom na zelenej trati prijetno zabavali in se krepčali; glasile so se mile pesmice in nagovori in veselo prepevaje vrnili smo se v večernem hladu domov.

Gotoveljski.

Nova Štifa pri Gornjemgradu. Velika radost mora navdajati vsakega iskrenega rodo-

ljuba, videčega, kako se naš toliko let in tako kruto mučeni narod vzbuja k zavesti, da ima tudi on pravico živeti, da je on in jedino le on in nikdo drugi, gospodar na svojih lastnih tleh. Veselje prešinja vsacega zavednega Slovence, opazujočega, kako narod, prav čisto prosti ljud, hrepeni po vedno večji omiki, po vsestranskem napredovanju. Narod, kateri ima tako živo hrepenje po višji naobrazbi, ni narod namenjen hlapčevanju, takemu narodu se ni treba bati pogina v nobenem obziru in če je še tako maloštevilčen. Tudi naš mili slovenski narod lahko vže sedaj s ponosom gleda v bodočnost in akoravno bi ne bil živa vejica velikanskega slavjanskega drevesa. Kdor le količkaj premotriva nekoliko let sem preporod našega naroda ter njegovo hrepenenje po vsem lepem, blagem in dobrem, ta mora spoznati, da tak narod ne bode zgubljen in pa da tudi ne bode nikakor več podlaga tujčevet peti. V vseh slojevih je zanimanje za vsestranski napredek vsega občudovanja vredno. Da je to res, kažejo nam za naš narod res mnogi časopisi, izdavanje najraznovrstnejših knjig, to nam svedoči vstanavljanja vsakojakih društev. Ni je skoraj količkaj večje vasi in občine, kjer bi ne obstalo jedno ali drugo društvo, povspeševaje v duševnem in gmotnem obziru narodov vsestranski napredek. Da v tem obziru lepa narodna Savinjska in Zadrečka dolina nikakor ne zaostajate, nego javil bi, napredujete drugim, dokaz nam je zopet pri nas novoustanovljeno „Kmetijsko in bralno društvo“. Kdor pozna naše razmere, čudom se mora čuditi, da je bilo kaj takšnega mogoče, zdelo bi se človeku skoraj drzno podjetje. A odločnost, iskrena ljubezen do narodne boljše bodočnosti, neomahljivost in — potrpežljivost, premagajo vse. Komaj je bilo pri nas omenjeno društvo vstanovljeno, začelo se je brigati za nj staro in mlado. Da jih nekaj tudi v nasprotnem smislu, tega ni zameriti, med vsako pšenico se najde še kaj ljulike. Vender se mora radostnim srcem javiti, da šteje društvo z ozirom na svoj začetek in število prebivalcev vže lepo število za društvo prav vnetih udov in vedno se jih več oglašča. Dal Bog! da bi bili kmalu vsi zjedinjeni pod to zastavo, ker le v prijateljske zločnosti bode nam omogočeno upirati se vspešno marsikterim zaprekam, naperjenim blagostanju kmečkega stanu. Društveni odbor bode vedno skrbel za primerno poučevanje in tudi za nedolžno pošteno zabavo. Knjig in časopisov imamo vže lepo število naročenih, segajte radi po njih! Znano je, da je Slovenec bistre glave, a da si jo še bolje izbisrimo, treba nam je skrbeti samim, ker kdor si po možnosti sam pomaga, temu pomore tudi Bog. Pa k reči! Kratak čas po svojej ustavitvi zborovalo je omenjeno društvo vže dne 20. junija t. l. v lepej, novopostavljenej soli. Predsednik g. učitelj Ivan Kelc, je lepemu številu navzočih razpravljaj o izvršitvi pregleda zemljarskega katastra in potem razjašnjevaj postavu z dne 17. aprila 1896 o povzdigi reje goveje živine, kar je oboje za naš kraj silne važnosti. Navzočniki so prednašateljja z velikim zanimanjem poslušali ter z navdušenostjo soglasno pritrdili njegovim sledečim predlogom: 1. da državni in deželni zbor skrbi za to, da se povzdigne kmetijstvo, osobito živinoreja, v ta namen naj se preskrbi zadostno število plemeniskih bikov; 2. da se osnuje kmetijska šola za Spodnji Štajer s slovensko nemškimi učnimi jeziki in sicer v celjskem okraju; 3. naj skrbe dotična oblastva, da se pašniki na škofovih planinah preveč z lesom ne obrastejo, kakor to pušča sedajšnje oskrbništvu, ki pa nasprotno terja skoraj vsako leto večo najemnino od pašnikov; nego naj se to dopuščča do postavno določene mere in meje.

Želimo, da bi novo društvo v vsakem obziru lepo napredovalo ter povspeševalo telesno in duševno blagostanje tukajšnjih vrlih prebivalcev, ter da bi ta v istini prekrasen kraj, postal „zemeljski raj“, k čemur pomozi Bog in sreča junaška. Bog in narod!

Iz Brežic. (Velika „nemška“ slavnost.) Dne 27. junija t. l. praznovala je najjužnejša germanska trdnjava na zelenem Štajerju, praznovala so nemške Brežice „sijajno“ slavnost, koji ni para od pamtiveka ob bregovih biste Save. Tako ne-

kako je opisovala stara „klepetulja“ v Gradcu ta veliki nemškutarški ropot.

Pripravljali so se pa tudi brežki očetje in dedi, možje in mladiči, mamice vdovice, tete in stare device na ta znameniti dan že več tednov, ustanovljajoč moške in ženske slavnostne odbore, v katerih so bile zastopane — izvzemši Slovencev — kar cele Brežice moškega, ženskega in srednjega spola, od „Matajca“ do „Martina“ — nabirajoč potrebnega cvenka pri bogatinih in siromakih, pri uradnikih in dninarjih.

Tu je veljalo pokazati celemu svetu pravo nemško lice našega mesta, kar so dosegli s tem, da so si izposodili v Celji potrebnih zastav nemške barve in nakinčali z njimi svoje stare bajte.

Izposojene „frankfurtarce“ razvili so na najvišjih hišnih in javnih prostorih, pod njimi pa obesili tu pa tam kako neznatno avstrijsko banderico, ter pokazali s tem očitvidno, kdo bi moral biti pri nas gospodar, kdo sluga.

Po teh pripravah in po ošabnem vedenju naših nemškutarčkov, češ, zdaj bomo pokazali, kaj smo mi — soditi je bilo, da privre kar nekaj tisoč prijateljev iz severa, za katere se je bil priredil po nekkih jako sitnih težkočah celo posebni vlak.

Mi smo sicer dobro znali, da je ta šunderkunder le pesek v oči brežkim meščanom, osobito krčmarjem, presenečeni smo pa vendar bili, da niso vse priprave, da niso vsa javna in privatna vabila privabila več gostov, kakor približno 150 do 180, katere je pozdravil v imenu mesta naš župan A. Faleschini, bivši „Triglavan“, zagotavljač, da je in bode ostalo brežko mesto vedno tako nemško, kakor on sam.

Tucent akademikov iz Gradca, nekaj turnarčkov iz Ljubljane, največ delavcev in pisarjev iz Celja, od mestne gospode pa: Öchs, Pommer, Rakuž, Kavčič, Tomič et tutti quanti, to vam je bila armada določena pokazati Brežicam nemško moč in nemško veljavo.

Ta prav čudna smes kričala in tulila je, zabavljala in psovala celo popoldne, pila tako, zvali „Freibier“, dokler ga je bilo kaj. Jela prav malo, plačala pa baje še manj; tako pripovedujejo naši nemški krčmarji slovenskega pokolenja in njih izjave in prazni — žepi govore čisto matematično resnico.

Svet sodi, da ni bilo to ravnanje nič prav pošteno, a slavnostni odbor je neki težkega srca obljubil poravnati, kar so gosti pozabili — to je pa pošteno.

Navdušenost nemških izletnikov priklopela je do vrhunca v pozni noči na banketu v grajski dvorani, kjer je imel največi brežki Nemec Žnidaršič, pardon Schniderschitz svoj prvi deviški govor; na tem banketu je bila zastopana prav dobro tudi „Germanija irredenta“ po Pommerju, Rakužu in uzornemu učitelju nemške šole v Sevnici: Tomiču. Ko je pa to revče začelo kritikovati vladne naredbe in slovenski gimnazij v Celji, trdeč, da obiskujejo ta učni zavod samo „slovenski beraški pobalini“ (windische Bettel-jungen), odvzel mu je uradni vodja g. pl. Vistarini besedo in napravil konec tej zanimivi veselici.

Beraški pobalini so tedaj ubogi tisti dečki, ki obiskujejo slovenski gimnazij v Celji; kaj pa misli nemška gospoda, kako ime zaslužita neki tista dva nemška izletnika z raztrganimi hlačami, katera sta vsled pijanosti zamudila posebni vlak in katera sta brez vinarja v žepu zahtevala, da jih pošljejo kar „per šub“ iz Brežic v Gradec, ali pa, da njima plačajo vožnjo?

Moralni uspeh te veselice padel je za naše „purgarje“ globoko pod ničlo, nas pa veselilo le to, da se ni iz brežke okolice te šušmarije nikdo drugi udeležil, ko bizeljski občinski tajnik in poštar Knorek.

Želimo v istini odkritosrčno, da bi nemški Brežičani prirejali enake veselice ne vsako stotletje dvakrat, ampak vsako leto saj enkrat.

Iz Beljaka. (Slovenska pesem v nemškem Beljaku.) Meseca sušča t. l. je bilo, da so sprožili nekateri medsobojno znani rodoljubni Slovenci v Beljaku, veselo misel, da se želijo redno vsaj enkrat v tednu shajati. Na osnovanje kakršnega koli društva ni bilo misliti, zbok prepričlega števila v mestu živečih, svoje narodnosti zavedajočih se Slovencev, nekaj pa tudi v opravičeni slutnji, da bi po razglasu njihovih namer,

politična oblast, ki se toli boji za svoje slovenske podanike, ne posegla vmes ter prepovedala vdeležbo državnim uradnikom — osobito pa našemu starosti — prvoboritelju v Ziljski dolini. Imamo vže „exemplum terribile“, kako se v enakih slučajih na Koroškem javni činovniki, predvsem učitelji, potipajo. Zjedinjili so se ti malobrojni, a jekleno-značajni možje, svoje shode krstiti v „Slovensko obmizje beljaških narodnih krogov“, brez vsakega pomena in načrta. A sedaj, kje se shajati? Prežalostna istina, da ni v tem mestu, ki nosi vendar zraven nemškega, lepo pristno slovensko ime, niti jedne gostilne — slovenske, bodete menili, — to bi bilo preveč, ne, niti jedne, ki bi hotela Slovence trpeti! Po dolgem iskanju vsprejel nas je neki gostilničar pod streho, ne sicer z radostjo, nego iz krščanskega usmiljenja. Čast temu možaku, ki se ni strašil zbok tega maščevalne jeze svojih so-meščanov.

Koliko prijetnih uric so v tem času preživel narodnjaki s svojimi družinami vred pri teh shodih. Število vdeležencev je prekoračilo 20. Nikakor ni prezreti tega pojava v narodnem probujenju beljaških Slovencev. Iz malega raste veliko. Pri teh shodih pogovorijo se najnovejše politične vesti, vršijo se govorce in bratovske napitnice ter vsakojake kratkočasnice. Včasih pa se tudi zakroži koja „naša“.

V torek dne 29. junija počastili so to slov. obmizje narodni pevci iz Loč in okolice. Ker so to čisto priprosti kmetjski fantje, nismo se mogli dovolj načuditi njih izvrstnim in dobro izurjenim glasovom. Lepo so pokazali, kaj človek premore, če ima dobro in trdno voljo. Celu nemški zagrzenci, ktere je privabilo slovensko petje, vstrajali so dolgo, ter po drugih sobah in po vrtu poslušali vrle pevce in če tudi jih je jezilo, morali so vendar pripoznati, da na Slovenskem dostikrat priprosti ljudje bolje pojo, nego marsikteri nemški zbori. Naj bi vrli pevci le hodili po tej poti naprej, in veliko bodo pripomogli, da se Korotanu obdrži in okrepi slov. živelj. Mi pa, ki smo imeli čast zabavati se v njih prijetni družbi, gojimo le še željo, da nas bi prav kmalo zopet počastili z obiskom, ter navduševali nas s slovensko pesnijo. Mi želimo tem narodnjakom slov. obmizja vspeha in razcvita.

Narodno-gospodarske novice.

Slabo poganjanje trt.

Če imaš stare trte, ali če so tla izsesana, trte slabše poganjajo. Mraz pozimski še bolje pa pomladanski jako škoduje trtam. Toča pobije le v nekaterih krajih, a je po svojih posledicah koj občutna za vinske trte, ako se pozneje ne naredi dosti listja.

Če je toča pobila ali mraz trte poškodoval, trte slabše poganjajo. Posledica temu je pa, da vsled tega lubje poka na starem lesu in kolencih. Konec temu je, da kolenci propadejo in naposled vsa trta.

Nadalje je moča škodljiva vinski trti. Moča nastaja, če je preveč dežja, ali pa če se ne more voda odtočiti zaradi nepremočljivih spodnjih plastij v nižavah ali ne dovolj strmih rebrih. In se vsled tega voda vzdiguje v zgornje plasti. Korenine stoje v vodi in ne morejo vsprejemati redilnih snovij. Posledica temu je pa, da začne trti žolteti listje in naposled propade.

Glavni povod slabe rasti je pa ta, da se novi vinogradi napak zasajajo, da se izbero napačne trte za nasajanje in se zlasti ne gleda od kod izvirajo.

Če zasajamo nov vinograd, moramo gledati na to, da so tla zopet dobila za preživljenje trte nepotrebne redilne snovi. Stara skušnja nas uči, da trte slabše rastejo in se ne razvijajo, ako jih sadimo v kraje, kjer smo ravnokar potrebili stari vinograd, ker je shiral.

Trta takoj prva leta dobro ne raste, kjer je bil poprej vinograd več let. Naj trte v novem vinogradu tudi zrasto, pred časom poginejo. Nadalje je pa važno, kakšne trte zasajamo, kajti dobre in slabe lastnosti se pri trtah podedujejo.

Od tega, kako ravnamo z vinogradom prvo leto, je odvisno, kako bode dalje uspeval. Obrezovanje mladih trt, kadar imajo preveč roditi, je le tečaj brez škode, ako morejo brez oslab-

ljenja mladik preživeti svoj sad. Če prezgodaj mlado trto obrežemo imamo trajno malo pridelka. Večkrat nas k temu zapelja močno pogonjanje lesa mladih trt. Dve ali tri letne trte večkrat močno pogonjajo les; dočim njih korenine zaostajajo. Pri obrezovanju novega vinograda paziti je, da bode število očes v pravem razmerju s trto, ker so lesne mladike slabe, če se jih preveč posuši.

Tudi listna dela so velicega pomena za rast in rodovitnost trt. Kakor imamo namen voditi sokove z obrezovanjem, ravno tako morajo v tem smislu vplivati tudi na listna dela. Če pravočasno opravimo to delo, ne varujemo samo trte, da po nepotrebnem ne zgubljajo sokov, temveč pripomoremo, da dobi lepo listje in grozdje, ter les lepo poganja. Če se ta dela prepozno opravijo, se posebno pozna pri slabih trtah v gorkejših legah. Mladike in grozdje so drobni. Čim pozneje se delo izvede, tem več listja se mora vzeti s trte. To pa trti škoduje ne le tisto, temveč tudi prihodnje leto.

Slaba lesna rast trt je kriva, da se tako razširjajo nekatere trtne bolezni. Tudi se ni čuditi, če se oslabiljene trte manje ustavljajo boleznim. Dobro rodi in dolgo se obdrži jedino trta, ki ima krepke les in dobro razvite korenine.

(Če konji malo jedo,) nasipaj jim ovsu po pesti. Tako jih prisiliš, da več snedo. Dajati pa jim moraš vselej najpoprej ovsu potem sena nasled pa vode.

(Če prašiči pitanci) ne marajo jesti, in vsled tega zgubljajo na teži, daj jim slednji dan dve pesti osoljenega ovsu. Ovsu deni vselej za dva dni v jeden lonec in glej, da na vsako plast ovsu pride tenka plast soli. Posoda pa ne sme biti polna ovsu, ker se oves napne.

(Předvidnost pri nakupovanju semen.) Če seme kupujemo, je treba, da pazimo, da je pristno, čisto in kaljivo. Ni vse jedno če kupimo štajersko ali pa slabšo ameriško deteljo. Kako je sitno, če je primešano dosti predenice, vidimo zlasti pri predenici. Ta plevel uniči včasih celo njivo detelje ali lanic. Vedeti je treba tudi, če je seme kaljivo. Dobe se žitna, deteljna in zlasti travna semena, kateri niti toliko ne skalji, da bi se setev izplačala. Zato naj se zahteva od trgovca poročstvo za pristnost, čistost in kaljivost. Seme naj se potem pošlje preiskati kakemu kmetijskemu poskuševališču in se potem plača le toliko semena, kolikor je dobrega.

(Češnjava veja s 68 češnjami) Na lanski obrtni razstavi v Parizu je bila zastavljena češnjava vejica, na kateri je 68 češenj. Vejico so dali v formalinsko raztoplino in jo izročili berlinski kmetijski šoli.

(Aramoux) je trta, ki daje največ grozdja. Posebno je razširjena v južni Franciji, kjer daje v dobrih letih po 500 hektolitrov vina na hektaru. Obrezovati se mora na kratko in so zanj le gorke lege, ker počasi zori. Vino te trte je lahko in slabó. Če se z drugim grozdem pomeša, daje slabša namizna vina. Sam pa ni skoro za družega, da se pokuha v konjak.

Razne stvari.

(Nova oprava za sodnike in odvetnike.) Z novim civilnopravnem redom, kateri stopi 1. januarja 1898 v veljavo, dobodo tudi sodniki in odvetniki zagovorniki novo opravo, kakršna je že sedaj vpeljana na Angležkem, Francoskem in drugod. Imeli bodo črne talarje ter baret (podobno mašnikovim talarjem in kapi). Mej obravnavo bodo razkriti, kadar pa se sodba razglasi, deli bodo baret na glavo. Gotovo bo ta obred imel nekaj svečanostnega, kar se je do sedaj povsem pogrešalo.

(Za vojaške podčastnike.) Po najnovejših vojaških listih, zboljša se v kratkem času službena nagrada podčastnikom, kateri nad postavno dobo prostovoljno služijo. Sedaj ima enak nadrednik (stražmester) 17, vodja 14, desetnik pa le 9-50 gld. Zvišalo se jim bo tako, da dobodo prvi 20, drugi 16, zadnji pa 12 gld., ali pa dobi vsak po dosluženi trah oziroma pri mornarici štirih letih, za vsako dosluženo leto primerno nagrado. Vsekakor se stanje podčastnikov toli zboljša, da se bo število prostovoljcev pomnožilo.

(Velikanski vodotok.) V Budapešti name rujejo napeljati okoli mesta vodotok, po katerem bodo plovile največje ladije. Ponašajo se že na prej, da bode imelo mesto največja in najboljša

pristanišča mej evropskimi mesti. Mesto bi se seveda vsled tega visoko popelo v trgovinskem in obrtnem smislu. Ker je okoli mesta dokaj puščobnega sveta, ki prav malo koristi, dalo se bo i to tudi gotovo izvesti.

(Mohamedanski dobrovoljci iz Bosne in Hercegovine v turški vojni.) Pri mohamedanskih stanovnikih v Bosni in Hercegovini opaža se lahko, kako kažejo nekako mržnjo do naše vlade, kojo imenujejo splošno: „švabsko“ ter si natihoma želijo pod prejšnjo turško. Seveda jih ne vodi zdravo razmišljanje, temveč preradi sluhajo tajne podpihovalce. Nebrojno teh nezadovoljnih mozlimov oglasilo se je radovoljno k turški vojni ter so se borili v Grški. Samo iz mesta Mostara otišlo jih je nad sto mož. Mamiti so se dali, da, ako premaga sultan Grke, prekorači srbsko mejo ter si vzame zopet nazaj Bosno-Hercegovino, koje dežele je po njih nazorih sultan našemu cesarju le posodil. Mej tem, ko so se možaki borili za Turke, popevale so doma v mestih žene: Sultan care sabljo paše — Ej ti vlaš (pravoverni) vračaj što je naše.

Književnost.

(Skladba.) Naš skladatelj dr. Benjamin Ipavic vglasbil je Nikolajevo pesem: „Da sem jaz tičica, kam bi zletela“.

(Slovanske knjižnice) 62.—63. zvezek je izišel ter prinaša prav zanimivo povest „Marica“, katero je spisal Ljuba Babč, ter prav poljudno prevel Vinič.

Koledar.

Petek (9.) Vigilij, škof, m. — Sobota (10.) Felicita in sedem sinov. — Nedelja (11.) 5. pobinkoštna. — Ponedelj. (12.) Mohor in Fortunat, mm. — Torek (13.) Anaklet, papež. — Sreda (14.) Bonaventura, škof. — Četrtek (15.) Razdelitev, ap.; Henrik. — Ščip dne 14. ob 5. uri 50 minut zjutraj.

Sejmi.

Dne 12. julija v Oplotnici, na Planini, v Šoštanju in Rogatcu. Dne 13. julija v Ločah. Dne 15. v Arvežu, na Bregu pri Ptuj (za svinje), v Dobovi in Zdolah. Dne 16. julija v Dobjem.

Loterijske številke.

Trst 3. julija 1897: 43, 20, 6, 78, 18
Linc „ „ „ 30, 22, 32, 13, 9

(Za ponesrečene tržaške okoličane) so darovali: Matija Bobnar, posestnik in župan 30 kr., Anton Kolenc v Celji 1 gld., Schellander I. v Celji 50 kr., Anton Topolak v Celji 50 kr., F. Pečnik v Celji 50 kr., Kardinar 50 kr., A. Kosem v Celji 1 gld., J. Kmecl 50 kr., — Srčno zahvalo izrekamo vsem darovalcem in imenu ponesrečenih. Bog plati tisočkrat! Prosimo še za nadaljne darove.

Bratje Sokoli!

Pozivamo Vas, da se redno in točno vdeležujete vaj v korakanji in prostih vaj za nastop ob priliki bla goslovljenja zastave dne 8. avgusta t. l. Vaje se vrše vsak

torek in četrtek ob 8. uri zvečer

v telovadnici. Kdor si želi naročiti sokolsko obleko, naj se oglasi pri odboru.

Na zdar! Odbor.

Izjava.

V zadni številki „Domovine“ opisana je bila v kratkih potezah nemška slavnost dne 27. junija t. l. pod naglavjem: „Nemška komedija v Brežicah“ z nekaterimi — neparlamentarnimi izrazi.

Na prvi hip se vidi, da se ne morejo dotične vrstice nikakor smatrati za dopis iz Brežic, ampak le za splošno Bog ve kje skovano kritiko nemške slavnosti.

Ker pa pripisujejo izvestni brežki krogi to „komedijo“ po znanem receptu: calumniare audacter semper aliquid haeret“ nam na rovaš, izjavimo na tem mestu slovesno in častno besedo, da nismo z dotično pisavo v nobeni zvezi in da se nikakor ne strinjamo s temi in sličnimi v političnih borbah nedopustnimi izrazi.

Vse tiste osebe, ki so raztrosile po Brežicah nesovano vest, da izvira gori navedena kritika iz naših peres ali pa da se je objavila z našim sodelovanjem, smastramo pa za navadne obrekovalce.

To je v tej zadevi naša prva in zadnja beseda. Štence l. r. Agrež l. r. Mesiček l. r. Čížek l. r.

ZAHVALA.

Podpisanec izreka preč. g. duhovnikom, učitelstvu, cenjenim pevcom za krasno petje, vsem sorodnikom in drugim, ki so moji nepozabljivi rajni soprogi

Neži Pirš, roj. Višek,

skazali danes zadnjo čast, ali meni izrazili pismeno in brzojavno svoje sožalje, najtoplejšo zahvalo. Mozirje. dne 6. julija 1897.

Josip Pirš.

Vabilo.

Da se zamore prej ko mogoče izvoliti osnovalni odbor „Podpornega društva organistov za lavantinsko škofijo“, si usoja udano podpisani naznaniti vč. gg. duhovnikom, organistom in vsem prijateljem cerkvene glasbe, da se bode vršilo posvetovalno zborovanje dne 20. julija t. l. v Celji z nastopnim dnevnim redom: a) Ob 10. uri sv. maša v mestni župnijski cerkvi, b) zborovanje v „Narodnem domu“: 1.) Pozdrav sklicatelja, 2.) prečitavanje pravil. Tu je omeniti, da se bodo pravila samo prečitala in kolikor mogoče popravila, da bode imel osnovalni odbor pozneje glede taistih lažje stališče. 3.) Volitev osnovalnega odbora in 4.) Posameznosti. — Zeleti je, da se zborovanja udeležijo tudi naši vrli sosodje! — Sv. Cecilija naša zaščitnica naj nam izprosi božjega blagoslova, da se začeto delo v korist in blagor cerkvene glasbe tudi zamore srečno nadaljevati.

Silvester Šentjunc,
minor. organist v Ptuj (sklicatelj).

Zahvala.

Županstvo občine Sv. Jurja ob Ščavnici si usoja prisrčno zahvalo izreči visoko rojenemu gospodu pl. Župančiču c. kr. okrajnemu glavarju v Ljutomeru in vis. č. g. Ivan Kuncu mnogozaslužnemu župniku tukaj za zdato podporo v živilih, ktero sta nam omenjena blagodušno pridobila in katera se je po hudi toči v pretečenem letu poškodovanim posestnikom vasi Brezje in deloma Blagus podelila.

Karl Kreft
župan.

Krojaško strokovno

učilišče v Ljubljani

naznanja, da pričnejo zopet

redni tečaji

in sicer za moške

dne 16. julija; za ženske pa dne 1. avgusta t. l. v novi hiši, Gospodske ulice št. 7. — Natančneja pojasnila pošlje na zahtevanje

M. Kunc,
vodja učilišča.

Profesor v Mariboru

sprejme dva dijaka v stanovanje. (149) 3—1

Več pove upravnitvo „Domovine“.

Iščem

solicitorja

ki mora biti popolnoma vešč „malega“, zlasti zemljeknjižnega koncepta v slovenskem in nemškem jeziku.

Mesečna plača s početka 70 gld., slučaj usposobljenosti po preteku 5 mesecev pa 80 gld.

Ponudbe z referencami, zlasti z natančnim izkazom doseganega službovanja, naj se mi pismeno podajo nemudoma, vsaj pa tekom meseca julija t. l.

V ponudbi naj se navede dan, do katerega je ponuditelj v stanu službo nastopiti.

(146) 2—1

Dr. Ivan Šusteršič,
odvetnik v Ljubljani

Na prodaj je več težkih voz, lahek parizar, na pol pokrit koleselj, dve kočiji in trije konji. — Več pove G. Saveršnik, Št. Peter v Sav. dolini. (150) 1—1

Lepo posestvo

obstoječe iz hiše, novo gospodarsko poslopje, 2 oraža zemlje, nov mlado zasajen sadovnjak, ki leži med Celjem in Vojnikom, je radi starosti lastnika po ceni na prodaj. — Več pove lastnik J. Videmšek, Arčin št. 11, p. Vojnik (Štajersko). (151) 1

Naznanilo in priporočilo.

Naznanjam sl. p. n. občinstvu, čast. duhovščini, grajščakom, uradnikom, učiteljem itd., itd., da sem z dnem 6. julija t. l. odprl

trgovino s pohištvo
in
tapetniško obrt

v Celji v „Narodnem domu“.

Prodajal bodem pohištvo po fabriški ceni in garantujem za solidno in trajno blago. Delal bodem vsa tapetniška dela fino, cenó in trpežno. Zagotavljam vedno dobro in hitro postrežbo in se priporočam v obilna naročila.

(142) 10-2

☞ V Celji, 1. julija 1897.

Miroslav Zor,
tapetar.

20 polovnjakov

dobrega pristnega štajarskega rudečega in belega vina po 12 in 14 kr. liter se takoj proda. Odda se najraaj 56 litrov. — Proda se tudi več polovnjakov pristnega tepkovca po 8 kr. in nekaj polovnjakov štajarske starine po 25 kr. liter. Ponudbe pod 500 poste restante Sevnica, Štajersko. (116) 10-7

Učenec

s primerno oliko za tapetarsko obrt

vešč slovenskega in nemškega jezika, se sprejme takoj. Kje, pove upravnništvo „Domovine“.

(141) 3-2

Dr. A. Praunseis

okrožni in praktični zdravnik
v Celji

ordinuje za zobobolne vsaki dan od 9.—11. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne v Celji

Ringstrasse št. 9.

Plombira se zlatom, srebrom in emailom po ameriškem sistemu brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev.

(10) 24-3

Za mlinarje.

Tri metre dolg mlinski valjar (Mehlcylinder) z vijačem (polžem), predpone iz železa, kotna kolesa, vložbe in podpornice, vse železno s kovinsko vlogo. Valjar je trdnega dela, malo rabljen ter se dá razložiti. Ravno tako je še drug, 2 metra dolg valjar (Mehlcylinder) vsled razpustitve obrta takoj prodati pri

Antop Winter-ju (144) 1
mlinarju pri sv. Petru v Sav. dolini pri Celju.

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?
Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Na prodaj je pekovska hiša v Celji.

Poprej Deutschmann-Kammererjeva pekovska hiša v Celji, v Graški ulici št. 19, pri kateri se še od nekdanje pekovske obrt izvršuje z najboljšim vspehom, se prostovoljno preda.

Kupovalne ponudbe vsprejemlje gospod notar Detiček v Celji, pri katerem se izvejo tudi natančni pogoji.

(143) 3-2

Učenec

krepeke postave, v starosti 15 do 16 let, doma iz dobre hiše in z dobrimi šolskimi spričevali, se sprejme takoj v dobro prodajalnico z mešanim blagom na deželi, eventualno v popolno preskrbovanje. Ponudbe se prosijo na „Učenec“, Posterestante Radna pri Sevnici. (129) 5-4

„THE GRESHAM“

zavarovalna družba za življenje
v Londonu.

Filijala za Avstrijsko: Dunaj, I., Giselstrasse 1., v družbeni hiši.
Filijala za Ogersko: Budimpešta, Franca-Jožeфа try 5 in 6, v družbeni hiši.

Aktiva družbe dne 31. dec. 1895 k. 147,562.080—
Letni zavarovalni dohodki z obrestmi do 31. decembra 1895 . . . 27,120.589—
Izplačanja za zavarovanje, za rente in odkupe i. dr. odkar posluje družba (1848) 321,644.530—
Med letom 1895 je bilo od družbe izdanih 8761 polic v znesku . . . 82,267.300—

Prospekti in cene, po katerih se ravna družba pri izdavanju polic in prijavi obrazci dobe se brezplačno pri generalni agenturi v Ljubljani, Tržaška cesta 3 pri GVIDONU ZESCHKO-tu. (236) 12—

IVAN REBEK

umetni in stavbeni ključar

v Celji

Poljske ulice 14, (Feldgasse) v lastni hiši.

Priporoča se prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela pri stavbah hiš in drugih poslopih, osobito za cerkvena dela, katera se najlepši krasijo z lepim in umetnim ključavničarskim delom, kakor n. pr. kovane mreže za okna, različne okove za vrata, kovane predaltarske, nagrobne in vrtno ograje, različne svetilnike. Izdelujem železne vrata vseh slogov, različna štedilna ognjišča, katera imam tudi v zalogi.

Napeljujem vodovode in strelovode, hišne telegrafe in telefone. Prevzamem tudi vsa železna konstrukcijska dela bodi si: strehe, stopnice, cvetličnjake itd. itd.

— Vse po najnižjih cenah. — (40) 21

☞ Načrti in proračuni brezplačno. — Za dobro delo jamčim. ☞

Vse stroje za poljedelstvo

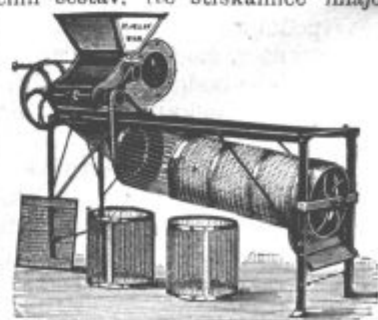
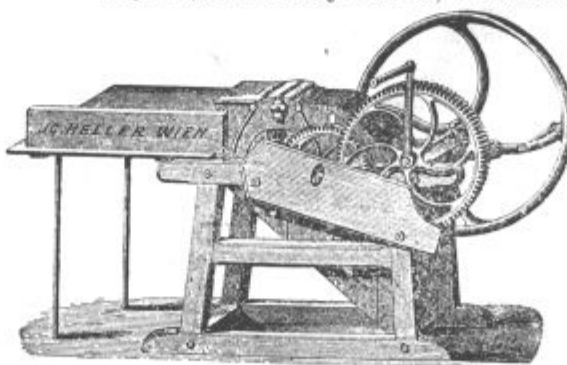
Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro cno tlačilno moč kakor hidravlične (vodovodne) preše.

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah.

Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju II, Praterstrasse 49.

☞ Zastopniki se iščejo. — Pred ponarejanjem se je treba varovati. ☞